

Bs Trệ n Trung Phong -

Mậ Đậ U

Việ m khỏ p cậ t sậ ng thậ trậ c (SpA) là bệ nh lý việ m bệ nh hậ ng đậ n cậ t sậ ng và khỏ p vậ ng ngoậ i biệ n [1]. SpA đậ c phân thậ n nhậ u nhóm phậ bao gậ m: việ m khỏ p vậ y nậ n, việ m khỏ p phậ n nậ ng, việ m cậ t sậ ng đớ n khỏ p (AS), việ m khỏ p/việ m cậ t sậ ng liệ n quan đậ n bệ nh việ m ruậ t (IBD) và SpA khỏ ng phân biệ t. Tiệ u chí phân biệ t SpA mậ i do Hậ i Đắ n giá Việ m khỏ p cậ t sậ ng Quậ c tậ (ASAS) phân loậ i SpA thậ trậ c (axSpA) hoặ c SpA thậ ngoậ i biệ n (pSpA). Bệ nh nhậ n axSpA lậ đậ c chia thậ n AS (theo tiệ u chuậ n New York chậ nh sậ a) hoặ c axSpA khỏ ng thậ hiệ n qua hì n hậ c (nr – axSpA) khi việ m khỏ p cậ ng chậ u hoặ c tậ n thậ ng cậ u trậ khỏ ng đậ c xác đậ nh qua chậ n đớ n hậ n [2, 3].

Biệ U Hiệ N Ngoậ KHỏ P Cậ A ax – SpA

AxSpA bệ nh hậ ng chậ yậ đậ n khỏ p trậ c, đậ c biệ t là khỏ p cậ ng chậ u. Mậ sậ vậ trí khắ c bao gậ m cậ t sậ ng, khỏ p ngoậ i biệ n và khỏ p bắ m gậ n. Biệ u hiệ n ngoậ khỏ p phậ biệ n nhậ t cậ a AS và nr – axSpA là việ m màng bậ đầ o, việ m ruậ t, các bệ nh trệ n da, bệ nh tim, phậ i, xậ ng và thậ n [4].

Biệ u hiệ n mậ t

Việ m màng bậ đầ o là biệ u hiệ n ngoậ khỏ p thậ ng gậ p nhậ t bệ nh nhậ n AS. Khoậ ng 20 – 30% bệ nh nhậ n việ m khỏ p có nguy cậ bậ mậ c việ m màng bậ đầ o [4]. Cho đậ n nay, có khoậ ng 14.5% bệ nh nhậ n nr – axSpA và 15.3% bệ nh nhậ n AS bậ việ m màng bậ đầ o. Vậ mậ t lâm sậ ng, việ m màng bậ đầ o đậ c đậ c trậ ng bậ i tình trậ ng đầ u và đậ mậ t, nhậ y cậ m vậ i nh sậ ng, nhậ mậ và tắ ng sinh nậ c mậ t.ậ giai đớ n tiệ n trậ n, việ m màng bậ đầ o có thậ tiệ n trậ n thậ mậ tiệ n phò ng, đớ n mậ ng mậ t, đậ c thậ y tình thậ , glaucoma và suy gậ m thậ lậ c [4].

Biệ u hiệ n trệ n đậ ng tiệ u hóa

Biểu hiện ngoài khớp trong bệnh lý viêm cột sống thoái triển

Viết bởi Biên tập viên

Thứ hai, 30 Tháng 9 2024 14:44 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 30 Tháng 9 2024 14:49

Bệnh nhân axSpA có thể bị viêm ruột (IBD) như bệnh Crohn's và viêm loét đại tràng [5]. Tỷ lệ mắc IBD ở bệnh nhân AS là 3.4% và ở bệnh nhân nr – axSpA là 4.1% [3]. Triệu chứng của bệnh viêm ruột có thể thay đổi từ nhẹ đến nghiêm trọng với biểu hiện phổ biến nhất là tiêu chảy, đau bụng, mất máu, mất cảm giác ngon miệng, sụt cân, có máu và dịch nhầy trong phân, thiếu máu và thiếu sắt. Cho đến nay vẫn chưa có thuốc điều trị bệnh Crohn's. Thuốc điều trị chủ yếu có thể làm giảm triệu chứng và phòng ngừa tái phát [5].

Biểu hiện trên da

Khoảng 6.2% bệnh nhân nr – axSpA và 5.4% bệnh nhân AS bị mắc kèm bệnh vẩy nến [3]. Bệnh nhân bị vẩy nến mắc kèm có xu hướng biểu hiện các triệu chứng trên khớp ngoại biên. Hơn nữa, bệnh nhân có bệnh vẩy nến mắc kèm có biểu hiện bệnh nhọt bệnh lý AS nguyên phát hoặc bệnh AS liên quan đến IBD [4].

Biểu hiện trên xương

Loãng xương và thiếu xương là các biến chứng ngoài khớp thường gặp của AS. Có khoảng 63% bệnh nhân AS bị loãng xương hoặc thiếu xương. Hơn nữa, có nhu cầu bổ sung canxi cho thấy mối liên hệ giữa mật độ khoáng xương đùi (BMD) và nguy cơ gãy xương đốt sống (VF) ở bệnh nhân AS. Bệnh nhân AS có bệnh hoạt động thường bị mất xương (đặc biệt là cột sống đùi) [6].

Biểu hiện ở tim

Bệnh thoái hóa tim mạch bao gồm từ độ nhẹ đến độ nặng trung bình cao hơn, bệnh van tim và bệnh cơ tim thoái hóa phổ biến ở bệnh nhân mắc AS. Tỷ lệ mắc bệnh tim ở bệnh nhân AS là 10 – 30%. Vì bệnh viêm mãn tính và rối loạn điều hòa miễn dịch, bệnh nhân AS có tỷ lệ mắc bệnh xơ vữa động mạch cao hơn, đây có thể là lý do khiến nguy cơ các bệnh tim mạch và tử vong do bệnh tim mạch tăng (20 – 40%) ở bệnh nhân AS [4, 6].

Biểu hiện ở phổi

Biểu hiện ngoài khớp trong bệnh lý viêm cột sống thoái triển

Viết bởi Biên tập viên

Thứ hai, 30 Tháng 9 2024 14:44 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 30 Tháng 9 2024 14:49

Một số biểu hiện trên phổi có thể gặp ở bệnh nhân AS bao gồm các bệnh trên đường hô hấp và biểu hiện mô kẽ, khí phế thũng, dày vách liên tiểu thùy, dày thành phế quản và dày màng phổi. Tỷ lệ mắc các biểu hiện liên quan đến phổi ở bệnh nhân AS là 40 – 88% [4, 6].

Biểu hiện thận

Các biểu hiện liên quan đến thận liên quan đến bệnh nhân AS bao gồm viêm cầu thận IgA, tiểu máu vi thể, microalbumin niệu và suy giảm chức năng thận và giảm thanh thải creatinin. Khoảng 30 – 35% bệnh nhân AS mắc các biểu hiện này. Amyloidosis thoái hóa protein ở bệnh nhân AS có bệnh lý hoạt động và bệnh nhân AS lâu tuối đã mắc bệnh trong thời gian dài [6].

BÀN LUẬN

AxSpA chủ yếu là bệnh thoái hóa khớp cùng chụ, tuy nhiên axSpA cũng có thể là bệnh thoái hóa ở các bộ phận khác của cơ thể, bao gồm mắt, ruột, da, tim, phổi, xương và thận [4]. Bệnh nhân AS và nr – axSpA có biểu hiện lâm sàng tương tự nhau ngoài triệu chứng viêm khớp ngoại biên (phần lớn ở bệnh nhân nr – axSpA). Triệu chứng, đợt bùng phát, chức năng, chất lượng cuộc sống, chức năng và gánh nặng bệnh tật cũng tương đương ở bệnh nhân AS và nr – axSpA, tuy nhiên bệnh nhân AS có bệnh thoái hóa nghiêm trọng hơn ở chức năng vận động [3].

Lưu ý trích từ <https://app.docquity.com/#/clinical/detail/5594>

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Jain N, Moorthy A. Current concepts in the pathogenesis of spondyloarthritis. Indian Journal of Rheumatology. 2020 Jun 1;15(5):6.
2. de Winter JJ, van Mens LJ, van der Heijde D, Landewé R, Baeten DL. Prevalence of peripheral and extra-articular disease in ankylosing spondylitis versus non-radiographic axial spondyloarthritis: a meta-analysis. Arthritis research & therapy. 2016 Dec 1;18(1):196.
3. Erol K, Gok K, Cengiz G, Kilic G, Kilic E, Ozgocmen S. Extra-articular manifestations and

burden of disease in patients with radiographic and non-radiographic axial spondyloarthritis. *Acta reumatologica portuguesa*. 2018 Jan 1;43(1).

4. El Maghraoui A. Extra-articular manifestations of ankylosing spondylitis: prevalence, characteristics and therapeutic implications. *Eur J Intern Med*. 2011 Dec;22(6):554-60.

5. National Axial Spondyloarthritis Society. What is Axial SpA (AS). Available from: <https://nass.co.uk/about-as/what-is-as/>

6. Elewaut D, Matucci-Cerinic M. Treatment of ankylosing spondylitis and extra-articular manifestations in everyday rheumatology practice. *Rheumatology*. 2009 Sep 1;48(9):1029-35.